

آسیب شناسی و بایدار ساز اشغال

در موسسات کوچک و متوسط

مهندس سید حسن هفده تن

قسمت اول

پیشگفتار

یکی از ریشه دار ترین مؤلفه های توسعه اقتصادی هر کشور، توسعه صنعتی است. توسعه صنعتی از ارکان اقتدار، زیباترین جلوه توانمندی و پشتوانه امنیت ملی یک کشور است. توسعه صنعتی در یک کشور عمده ترین شاخص شکوفایی علمی انسان در آن جامعه است. بخش صنعت در تمامی کشورها یکی از مهمترین بخش های اقتصادی در ایجاد فرصت های شغلی پایدار و مولد می باشد. نقش صنایع کوچک و متوسط در ایجاد فرصت های شغلی مولد و پایدار، انعطاف پذیری آنها در شرایط متفاوت اقتصادی و زود بازده بودن آنها ایجاب می کند تا با شناسایی موارد آسیب پذیری موسسات کوچک و متوسط تولیدی نسبت به درمان آسیب های موجود و پایدار سازی اشتغال آنها چاره اندیشی گردد. غفلت معماران صنعت کشور در طراحی اقدامات و واحدهای مذکور به صورت یک منظومه منسجم با تولیدات خوشه ای و تکمیلی موجب شد تا واحدهای کوچک و متوسط تولیدی از میدان جاذبه واحدهای بزرگ صنعتی خارج گردیده و در فضای صنعت کشور سرگردان شوند. تداوم چنین روندی در طول ۲ دهه گذشته صاحبان موسسات کوچک و متوسط تولیدی را با چالشها و بحرانهای جدی روبرو ساخته است. مشکلات نقدینگی، عدم انعطاف پذیری قوانین کار، قوانین دست و پا گیر اداری، جرائم دیر کرد بانکی، بیمه ای و بانکی، بیمه ای و مالیاتی، کثرت ناپذیری بازار فروش داخلی، عدم دسترسی به بازار تجارت جهانی و فقدان شرکتهای مادر تخصصی، مرگ و میر هزاران واحد صنعتی و صدها هزار فرصت شغلی را در پی داشته است. از آنجائیکه توسعه و گسترش بنگاه های کوچک و متوسط کار آفرینی یکی از موثرترین ابزار برای توزیع عادلانه در آمد و ثروت خصوصا در رابطه با اقشار کم در آمد جامعه و از عمده ترین راهکارها برای ایجاد فرصت های شغلی پایدار محسوب می شوند، مشکلات فرا روی صاحبان این قبیل واحدها حقیق را بر آن داشت تا در حد بضاعت خویش به شناسایی و درمان آفات موجود پرداخته شود. نوشتار موجود در نامه صاحبان صنایع کوچک و متوسط تولیدی خطاب به دولت مردان کشور است تا قبل از اینکه کشتی به گل نشسته SME S در شهرک های صنعتی، بذر یاس و نومیدی را در دل کارآفرینان نو ظهور بارور سازد، بتوان با درمان آفات موجود چراغ هدایت گری را در مسیر کار آفرینان پر شور عرصه تولید کشور قرار داد. در این نوشتار سعی گردیده است تا پس از بررسی نقش و جایگاه موسسات کوچک و متوسط صنعتی در اقتصاد و اشتغال کشور، به منظور برطرف نمودن موانع و مشکلات موجود راهکارهای اساسی ارائه گردد. مطالعه این نوشتار به دو بخش کلی تقسیم گردیده است. در بخش اول که شامل سه فصل است جایگاه موسسات کوچک و متوسط صنعتی در فعالیت های اقتصادی مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل اول تعاریف، ویژگیها و شاخص های صنایع کوچک و متوسط به اختصار بیان گردیده است. در فصل دوم جایگاه موسسات کوچک و متوسط صنعتی در اقتصاد جهانی بررسی شده است و نهایتا در فصل سوم جایگاه کارگاههای صنعتی کوچک و متوسط در فعالیت اقتصادی کشورمان مورد تحلیل قرار گرفته و موانع و مشکلات موجود در این صنایع بیان شده است. در بخش دوم که شامل هفت فصل می باشد عمده ترین راهکارهای اساسی جهت نیل به و وضعیت مطلوب موسسات کوچک و متوسط صنعتی ارائه شده است. امید است به کارگیری راهکارهای اساسی ارائه شده در این کتاب بتواند گره گشای مشکلات موجود و راهگشای توسعه و رشد صنایع کوچک و متوسط کشور مان گردد.

فصل اول :

طبقه بندی صنایع و مزایای صنایع کوچک و متوسط

طبقه بندی صنایع

طبقه بندی واحدهای صنعتی به عوامل متعددی وابسته می باشد. متداولترین اجزاء مورد استفاده در طبقه بندی صنایع، میزان اشتغال و سرمایه گذاری واحدهای صنعتی است. طبقه بندی بر مبنای اشتغال، ساده ترین نوع طبقه بندی محسوب می گردد چرا که اطلاعات مربوط به شاغلین واحدهای صنعتی به سهولت در دسترس می باشد. لیکن این نوع طبقه بندی اندازه و ابعاد واقعی صنایع را نشان نمی دهد. صنایعی که سرمایه بر هستند و نیروی کار کمی دارند در طبقه بندی

صنایع بر مبنای اشتغال در جایگاه واقعی خود قرار نمی گیرند. بنابر این طبقه بندی صرفا بر مبنای اشتغال معیار مناسبی جهت طبقه بندی واحدهای صنعتی نمی باشد. زمانی که واحدهای صنعتی بوسیله اندازه مورد توجه قرار می گیرند عوامل اصلی که بایستی مد نظر قرار گیرد عبارتند از :

- ۱- در دسترس بودن منابع مالی
- ۲- کالاهای مورد تقاضا
- ۳- سود آوری
- ۴- نیروی کار
- ۵- کمیت و کیفیت کالاهای تولید شده
- ۶- سهم بازار و غیره

ساختار صنایع

با توجه به بحث های قبل واحدهای صنعتی در

بندیها مختص به خود را در عرصه SME S داشته اند. برخی از کشورها همانند هند، ژاپن و فیلیپین آندسته از واحدهای تولیدی را که شاغلین آنها بین ۱۰ تا ۹۹ نفر باشند صنایع کوچک و متوسط می نامند. کشورهایی مانند کانادا، آمریکا، چین، کره جنوبی و اندونزی واحدهای با تعداد شاغلین ۳ تا ۹۹ نفر را در زمره موسسات کوچک و متوسط قلمداد می کنند. در کشورهای مذکور واحدهای با بیش از ۹۹ نفر شاغل، صنایع بزرگ نامیده می شوند.

واحدهای صنعتی در ایران به شکل زیر طبقه بندی می گردد:

صنایع بزرگ : معمولا به واحدهایی اطلاق می شود که اشتغال آنها از ۵۰ نفر به بالا باشد.

تمامی کشورهای صنعتی و در حال توسعه دارای تعاریف و طبقه بندی های متفاوت بوده و هر کشوری بر اساس بافت صنعتی و ساختار اقتصادی خودش تعریف خاصی برای واحدهای صنعتی خود بیان نموده است. طبقه بندی متداول صنایع بر حسب اندازه به شرح زیر است :

- ۱- صنایع بزرگ
- ۲- صنایع متوسط
- ۳- صنایع کوچک

کشورهای مختلف حسب شاغلین، طبقه بندیهای متفاوتی از صنایع کوچک و متوسط ارائه کرده اند. هر یک از کشورهای عمده صنعتی و یا سایر کشورهای در حال توسعه در طول سالهای ۱۹۲۰-۸۷ (ظرف ۵۸ سال گذشته)، تعاریف و تقسیم

جدول شماره ۱ - مقایسه اقتصادی SMEs با موسسات بزرگ تولیدی در جمهوری اسلامی ایران

نوع صنعت	سرمایه گذاری پارامترهای سرمایه گذاری	سرمایه گذاری ریالی بازای اشتغال (نفر (تومان)	سرمایه گذاری بازای اشتغال هر نفر به دلار آمریکا	مدت زمان لازم برای اجرای پروژه (سال)	مدت زمان لازم برای بازگشت سرمایه به سال	هزینه آموزشهای فنی بازای هر نفر	راند مان واحد
صنایع بزرگ (به استثنای صنایع استراتژیک)	۳۰الی ۵۰ میلیون تومان	۳۰الی ۵۰ هزار دلار	۳۰الی ۵۰ هزار دلار	۶-۸ سال	۶-۸ سال	۵۰ میلیون تومان	۶۰-۷۰) درصد ظرفیت اسمی
صنایع متوسط (به استثنای صنایع استراتژیک)	۱۰الی ۱۵ میلیون تومان	۱۰الی ۱۵ هزار دلار	۱۰الی ۱۵ هزار دلار	۳-۶ سال	۵-۸ سال	۲ میلیون تومان	۷۰-۸۰) درصد ظرفیت اسمی
صنایع کوچک	۱۵الی ۸ میلیون تومان	۳الی ۵ هزار دلار	۳الی ۵ هزار دلار	۱-۲ سال	۳-۵ سال	۵۰۰ هزار تومان	۹۰-۹۵) درصد ظرفیت اسمی
صنایع خویشت کار فرمایی	۳الی ۵ میلیون تومان	-	-	۳-۶ ماه	۲ سال	-	۱۰۰ درصد

صنایع متوسط : به واحدهایی اشاره می کنند که اشتغال آنها بین ۱۰ تا ۴۹ نفر باشد.
صنایع کوچک: به واحدهایی اشاره می کنند که اشتغال آنها بین ۱ تا ۹ نفر باشد.

مزایای نسبی واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) در مقایسه با واحدهای بزرگ صنعتی

۱- نرخ و مرگ و میر واحدهای کوچک و متوسط تولیدی در مقایسه با واحدهای بزرگ صنعتی به مراتب کمتر است. گواه این ادعا گزارش کمیسیون کار جامعه اروپا است. گزارش مذکور حاکی از آن است که از سال ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۵ میلادی ۱۹۹۵ شرکت‌های کوچکی که کمتر از ۱۰۰ نفر پرسنل داشته اند در مجموع سالانه ۲۵۹ هزار فرصت شغلی جدید ایجاد کرده اند و حال آنکه شرکت‌هایی که دارای بیش از ۱۰۰ نفر پرسنل بوده اند، سالانه ۲۲۲ هزار فرصت شغلی را از دست داده اند.

۲- ضریب آسیب پذیری موسسات کوچک و متوسط تولیدی به علت پراکندگی آنها خصوصا در اوضاع بحرانی از قبیل جنگ و سایر حوادث غیر قابل پیش بینی بمراتب کمتر از واحدهای بزرگ صنعتی است. همچنین در صورت صدمه دیدن در مواقع بحرانی، ترمیم و بازسازی آنها به مراتب آسانتر، کوتاه مدت تر و کم هزینه تر می باشد.
۳- گسترش و توسعه موسسات کوچک و متوسط تولیدی ابزار اثر بخش تری برای توزیع عادلانه ثروت و کاهش شکاف طبقاتی خواهد بود.

۴- سطح دستمزدها و مزایای جانبی در موسسات کوچک و متوسط تولیدی پایین تر از واحدهای بزرگ صنعتی است.
۵- همانطور که از جدول شماره (۱) مشاهده می گردد، هزینه های آموزشی مورد نیاز برای ارتقاء مهارتهای حرفه ای ۲/۵ برابر کمتر از هزینه های مشابه در واحدهای بزرگ صنعتی است.

۶- بر اساس مندرجات جدول شماره (۱)، مدت زمان لازم برای بازگشت سرمایه در واحدهای متوسط و کوچک به ترتیب ۲ و ۳ برابر کمتر از زمان مشابه در واحدهای بزرگ صنعتی است.

۷- همانطور که در جدول شماره ۱ به تصویر کشیده شده است، میزان سرمایه گذاری ارزی و ریالی مورد نیاز به ازای اشتغال هر نفر در واحدهای متوسط و کوچک و تولیدی به ترتیب ۳ و ۱۰ برابر کمتر از میزان مشابه در واحدهای بزرگ صنعتی است.

۸- مدت اجرای پروژه از زمان احداث واحد تا شروع بهره برداری در صنایع متوسط و کوچک به ترتیب ۲ و ۶ برابر کوتاه تر از مشابه در صنایع بزرگ است.
۹- راند مان کاری در واحدهای متوسط و کوچک به ترتیب ۳۰ درصد و ۱۰ درصد بیش از واحدهای بزرگ صنعتی است.

جدول شماره ۱ - مقایسه اقتصادی SMEs با موسسات بزرگ تولیدی در جمهوری اسلامی ایران

یافته را SMEs تشکیل می دهند. همانطور که در جدول شماره ۲ ملاحظه میگردد در ایالات متحده آمریکا ۹۹/۷ درصد موسسات تولیدی - خدماتی را واحدهای کوچک و متوسط تشکیل می دهند که با سهمی معادل ۴۰ درصد از فعالتهای اقتصادی، بیش از ۵۰ درصد اشتغال کشور را تامین می کنند. در کشورهای گروه (OECD)، سهم عمده ای از اشتغال، تولید ناخالص داخلی و تولیدات صنعتی متعلق به خانواده بزرگ SMEs است که عمدتاً به صورت اقماری در مدار صنایع

تولیدی است. در کشور چین ۹۹ درصد تمامی موسسات تولیدی و خدماتی سرتاسر این سرزمین پهناور را موسسات کوچک و متوسط تولیدی به خود اختصاص داده اند که ۷۳ درصد از اشتغال کشور و ۶۰ درصد از تولیدات صنعتی کشور را تامین می نمایند. امروزه حتی در کشورهای کمتر توسعه یافته نیز بین ۴۰ الی ۷۰ درصد ارزش افزوده ایجاد شده و ۸۰ درصد از نیروی کار بخش صنعت به خانواده SMEs است.

۲- ضریب آسیب پذیری موسسات کوچک و متوسط تولیدی به علت پراکندگی آنها خصوصا در اوضاع بحرانی از قبیل جنگ و سایر حوادث غیر قابل پیش بینی بمراتب کمتر از واحدهای بزرگ صنعتی است. همچنین در صورت صدمه دیدن در مواقع بحرانی، ترمیم و بازسازی آنها به مراتب آسانتر، کوتاه مدت تر و کم هزینه تر می باشد.

جدول شماره (۲) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) در اقتصاد کشورهای OECD

متوسط تولیدی (SMEs) در اقتصاد کشورهای OECD به نقل از: UNCTAD

جدول شماره (۳) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) در اقتصاد کشورهای حوزه آسیا - اقیانوسیه

کبه نقل از: UNCTAD

وضعیت کشورهای آمریکای لاتین در رابطه با سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) در جدول شماره (۴) به تصویر کشیده شده است. در

بزرگ در چرخه تولید و اقتصاد با فرآیندی خوشه ای حلقه های مفقوده صنایع بزرگ و غول پیکر را طراحی و تکمیل می کنند (جدول شماره ۲). در کشورهای منطقه آسیا - اقیانوسیه نیز به استثنای کشور پاکستان بیش از ۹۵ درصد واحدهای تولیدی و خدماتی در محدوده موسسات کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) قرار دارند. با نگاهی به جدول شماره ۳ ملاحظه می گردد، به استثنای کشور مالزی میتوان گفت که بیش از ۶۰ درصد اشتغال بخش صنعت متعلق به موسسات کوچک و متوسط

جدول شماره (۲) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) در اقتصاد کشورهای OECD

کشور	محصول / ارزش افزوده / تولید ناخالص داخلی	سهم SMEs از اشتغال (درصد)	سهم SMEs از کل واحدها (به درصد)
استرالیا	۳۰ درصد تولید ناخالصی	۷۰ درصد	-
اتریش	۵۸ / ۲ از تولید صنعت	۷۲ درصد	-
کانادا	-	۶۰ درصد	۷/۹۹ درصد
فنلاند	۴۰ درصد تولیدات ناخالص داخلی	۵۲ درصد	۵/۹۸ درصد
آلمان	۵۷ درصد از کل ارزش افزوده	۷۰ درصد	۹/۵ درصد
ایرلند	-	۴۹ درصد	۹۹ درصد
نیوزیلند	-	۷۵ درصد	۹/۹۸ درصد
سوئد	۵۷ درصد از کل ارزش افزوده	۶۰ درصد	۹۹ درصد
انگلستان	حدود ۴۰ درصد از تولید صنعت	۴۴-۶۶ درصد	۹۹ درصد >
آمریکا	۴۰ درصد از کل فعالیت اقتصادی	۳/۵۰ درصد	۷/۹۹ درصد

فصل دوم :

جایگاه موسسات کوچک و متوسط تولیدی (SMEs) در اقتصاد جهانی

فراوانی همگون واحدهای کوچک و متوسط تولیدی شاخص قابل اعتمادی برای اندازه گیری سرعت موتور اقتصادی کشورها به سرعت سمت توسعه یافتگی متوازن است. بدون استثنا می توان گفت که صرفنظر از برخی کشورهای کمتر توسعه یافته، بیش از ۹۵ درصد واحدها و موسسات تولیدی - خدماتی کشورهای توسعه

جدول شماره (۳) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SME s) در اقتصاد کشورهای حوزه آسیا - اقیانوسیه

کشور	محصول / ارزش افزوده / تولید ناخالص داخلی	سهم SME s از اشتغال صنعتی (درصد)	سهم SME s از کل واحدها (درصد)
بنگلادش	۵۰ درصد از تولید ناخالص داخلی	۸۰ درصد	-
برونئی	۶۶ درصد از تولید ناخالص داخلی	۹۲ درصد	۹۸ درصد
چین	۶۰ درصد از تولیدات صنعتی	۷۳ درصد	۹۹ درصد
هنگ کنگ	-	۶۰ درصد	۹۸ درصد
هندوستان	۴۰ درصد از تولیدات	۸۰ درصد	۹۵ درصد
ژاپن	۵۲ درصد از تولیدات صنعتی	۷۲ درصد	۹۹ درصد
مالزی	۱۷ / ۶ از ارزش افزوده	۳۴ درصد	۹۲ درصد
پاکستان	۱۵ درصد از تولیدات ناخالص داخلی	۸۰ درصد	۶۰ درصد
فیلیپین	۲۸ درصد از ارزش افزوده در بخش صنعت	۴۵ درصد	۹۹ درصد
سنگاپور	۴۱ درصد از تولیدات صنعتی	۵۸ درصد	۹۷ درصد
کره جنوبی	۴۹ درصد از ارزش افزوده و ۵ / ۴۷ درصد از تولیدات ناخالص داخلی	۷۱ درصد	۷ / ۹۹ درصد
تایلند	۴۷ درصد از ارزش افزوده صنعت	۶۵ درصد	-
کشورهای کم توسعه یافته تر	۴۰ الی ۷۰ درصد ارزش افزوده صنعت	۸۰ درصد	-

متوسط تولیدی (SME s) در اقتصاد گروه کبه نقل از : UNCTAD

جدول شماره (۵) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SNE s) در اقتصاد کشورهای حوزه غرب آسیا به نقل از : UNCTAD

جدول شماره (۶) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SME s) در اقتصاد کشورهای حوزه آفریقا به نقل از : UNCTAD

جدول شماره (۷) - سهم صادرات موسسات کوچک و متوسط تولیدی در اقتصادهای توسعه یافته و در حال توسعه نابه نقل از : UNCTAD

جدول شماره (۸) - هزینه و زمان لازم برای راه اندازی موسسات کوچک تجاری - خدماتی در کشورهای اروپایی راه اندازی یک شرکت خصوصی و با مسئولیت محدود به نقل از : UNCTAD

ادامه دارد...

جدول شماره (۴) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SME s) در اقتصاد گروه کشورهای آمریکای لاتین

کشور	محصول / ارزش افزوده / تولیدات ناخالص داخلی	در صد اشتغال از بخش صنعت	سهم SME s از کل واحدها (درصد)
آرژانتین	۹ / ۳۵ درصد از تولیدات صنعتی	۶ / ۴۴	-
بولیوی	۶ / ۱۷ درصد از تولیدات صنعتی	۱ / ۲۶	-
برزیل	۸ / ۶۰ درصد از تولیدات صنعتی	۸ / ۶۶	۲ / ۹۹ درصد
شیلی	۱ / ۳۷ درصد از تولیدات صنعتی	۷ / ۵۲	۱ / ۹۹ درصد
کلمبیا	۳ / ۳۳ درصد از تولیدات صنعتی	۵ / ۵۲ درصد	۱ / ۹۲ درصد
کاستاریکا	۶ / ۱۲ درصد از تولیدات صنعتی	۲ / ۱۳ درصد	-
اکوادور	۴ / ۱۹ درصد از تولیدات صنعتی	۷ / ۳۷ درصد	۳ / ۸۴ درصد
السالوادور	۸ / ۱۴ درصد از تولیدات صنعتی	۶ / ۱۷ درصد	-
مکزیکو	۱ / ۳۱ درصد از تولیدات صنعتی	۶ / ۴۴ درصد	۷ / ۸۹ درصد
نیکاراگوئه	۲ / ۱۱ درصد از تولیدات صنعتی	۷ / ۱۱ درصد	۷ / ۹۸ درصد
پاراگوئه	۳ / ۱ درصد از تولیدات صنعتی	۴ / ۱ درصد	-
پرو	۱ / ۳۶ از تولیدات صنعتی	۵ / ۵۲	۱ / ۹۹ درصد
توباگو	۳ / ۱ درصد از تولیدات صنعتی	۵ / ۷ درصد	۳ / ۷۱ درصد
اوروگوئه	۷ / ۳۹ درصد از تولیدات صنعت	۹ / ۵۷ درصد	۹۶ درصد
ونزوئلا	۸ / ۱۳ درصد از تولیدات صنعت	۵ / ۳۹ درصد	۲ / ۹۳ درصد

جدول شماره (۵) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SNE s) در اقتصاد کشورهای حوزه غرب آسیا

کشور	محصول / ارزش افزوده / تولید ناخالص داخلی	در صد اشتغال از بخش صنعت	سهم SME s از کل واحدها (به درصد)
بحرین	۲۱ درصد از تولیدات صنعتی	۴۸ درصد	-
مصر	۹ درصد از ارزش افزوده صنعتی	۱۱ درصد	۹۳ درصد
اردن	-	۴۱ درصد	۹۳ درصد
لبنان	۶۷ درصد از تولیدات صنعتی	۷۸ درصد	۸۴ درصد
سوریه	۸۴ درصد از تولیدات صنعتی	۹۱ درصد	۹۰ درصد

جدول شماره (۶) - سهم واحدهای کوچک و متوسط تولیدی (SME s) در اقتصاد کشورهای حوزه آفریقا

کشور	محصول / ارزش افزوده / تولید ناخالص داخلی	درصد اشتغال	سهم SME s از کل واحدها (به درصد)
گروه کشورهای آفریقایی	-	۱۶ الی ۲۳ درصد نیروی کار این گروه کشورها در موسسات کوچک و متوسط به فعالیت اشتغال دارند	۹۰ درصد >

جدول شماره (۷) - سهم صادرات موسسات کوچک و متوسط تولیدی در اقتصادهای توسعه یافته و در حال توسعه

نام کشور	سهم SME s از صادرات صنعتی (درصد)	سهم صادرات از تولید ناخالص داخلی (به درصد)
دانمارک	۴۶ درصد	۲۷ درصد
فنلاند	۲۳ درصد	۱۹ درصد
فرانسه	۲۶ درصد	۱۸ درصد
یونان	۱۹ درصد	۱۲ درصد
ایتالیا	۵۳ درصد	۱۵ درصد
ژاپن	۵ / ۱۳ درصد	۱۲ درصد
هلند	۲۳ درصد	۴۷ درصد
سوئد	۳۰ درصد	۲۵ درصد
آمریکا	۳۱ درصد	۱۲ درصد
چین	۶۰ درصد - ۴۰ درصد	۲۱ درصد
جمهوری کره	۴۰ درصد	۲۷ درصد
اندونزی	۶ / ۱۰ درصد	۲۳ درصد
تایوان (یکی از استانهای چین)	۵۶ درصد	۴۴ درصد
تایلند	۱۰ درصد	۲۹ درصد
مالزی	۱۵ درصد	۷۲ درصد
سنگاپور	۱۶ درصد	۸ / ۱۳ درصد
ویتنام	۲۰ درصد	۷ درصد

جدول شماره (۸) - هزینه و زمان لازم برای راه اندازی موسسات کوچک تجاری - خدماتی در کشورهای اروپایی

نام کشور	رتبه هزینه ای	هزینه متداول به یورو	رتبه زمانی	زمان متداول (به روز)
انگلستان	۲	۴۰	۱	۷
ایرلند	۶	۴۴۵	۲	۸
یونان	۱۴	۱۷۰۰	۳	۱۵
دانمارک	۱	۰	۴	۱۸
آلمان	۸	۸۰۵	۵	۲۲
اسپانیا	۱۲	۱۵۹۰	۶	۲۴
آتریش	۱۵	۲۲۲۲	۶	۲۴
سوئد	۳	۱۸۶	۸	۲۵
پرتغال	۷	۶۰۰	۹	۲۶
فرانسه	۴	۲۱۳	۱۰	۲۹
لوکزامبورگ	۹	۸۵۰	۱۱	۳۰
هلند	۱۰	۸۸۵	۱۱	۳۰
فنلاند	۵	۲۵۲	۱۱	۳۰
بلژیک	۱۱	۹۸۰	۱۴	۳۲
ایتالیا	۱۳	۱۶۲۰	۱۵	۳۵